

Temat: Warsztat radiowca

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat radia i specyfiki pracy dziennikarza radiowego i umiejętności wskazania podstawowych wyróżników gatunków radiowego dziennikarstwa

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- charakteryzuje pracę dziennikarza radiowego,
- przedstawia, na czym polega specyfika pracy dziennikarza radiowego i radiowych gatunków dziennikarskich oraz ustala, jakie cechy i umiejętności są potrzebne w zawodzie prezentera radiowego
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu dziennikarskiego,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy charakterystyczne przekazu radiowego,
- stosuje w swoich wypowiedziach zasady prawidłowego akcentowania,
-
- poszukuje tematów będących źródłem tekstu dziennikarskiego.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- praca z tekstem i materiałem audiowizualnym.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Warsztat radiowca*,
- materiały dla nauczyciela: *Warsztat radiowca*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- fragmenty nagrań radiowych,
- komputer z dostępem do stron internetowych, m.in.: strony radiowe (np. <http://fm.tuba.pl/radio/TOK+FM>; www.rmfm.fm/radio/#aplikacje ; www.polskieradio.pl; <http://www.polskastacja.pl/radio>); <http://e-lekcje.org/mamtv/o-mediach-radiu-i-edukacji-medialnej.html>; strony ze słownikami, encyklopedie (np. wikipedia);
- tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna (8 min.)

- Nauczyciel prosi, by zastanowili się, czy radio we współczesnym świecie jest popularnym medium? Wybrani uczniowie udzielają odpowiedzi na zadane pytanie.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie wypełnili ankietę (dostępna w Materiałach dla nauczyciela) na temat ich radiowych preferencji, tego, czy radio jest dla nich ważnym medium.

Temat: Warsztat radiowca

- Po wyznaczonym czasie uczniowie na forum odczytują swoje ankiety i następuje ich analiza (wyciąganie wspólne wniosków, czy radio jest dziś popularne, jakie audycje radiowe są najchętniej słuchane przez uczniów).

2. Faza realizacyjna

a) Głos: tworzywo sztuki radiowej/ burza mózgów, praca zbiorowa i indywidualna (12 min.)

- Dyskusja na temat tego, co stanowi tworzywo pracy radiowej, co w radiu jest najważniejsze. Uczniowie udzielają na forum odpowiedzi (tworzywem w radiu jest głos).
- Nauczyciel poleca zapisać uczniom, na co musi zwracać uwagę dziennikarz radiowy, pracujący głosem (*zad.1. z Karty pracy*). Uczniowie udzielają odpowiedzi na temat tego, jak ważne w pracy radiowca są: barwa i ton głosu, tempo wypowiedzi, artykulacja i jej poprawność (m.in. dykcja i poprawność akcentowania, staranność wymowy).
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zabawili się w spikerów radiowych. Pisze na tablicy przykładowe zdania. Na polecenie nauczyciela wybrani uczniowie głośno odczytują zapisane na tablicy zdania, zwracając uwagę na poprawną wymowę.
Spod czeskich strzech szło Czechów trzech.
Czarny dzięcioł z chęcią pień ciął.
Szepce trznadel do trznadla: czas ściąć te trzciny.
W szale skrzypce strzaskał mistrz i inne.
Nauczyciel zwraca uwagę, jak ważną sprawą w pracy dziennikarza radiowego jest odpowiednia dykcja, która wg słownika oznacza: ' (łac. dictio) – sposób mówienia, poprawnego wymawiania wyrazów; jest to zasadnicza umiejętność w wykonywaniu takich zawodów jak: śpiewak, aktor, prezenter telewizyjny lub radiowy, nauczyciel, a ćwiczenie dykcji wymaga znajomości fonetyki, a więc zasad poprawnej wymowy i akcentowania'
- Nauczyciel prosi, by uczniowie w ramach przypomnienia sobie zasad akcentowania w języku polskim poprawnie zaznaczyli miejsce, gdzie w danych wyrazach pada akcent oraz uzupełnili regułę związaną z akcentem w języku polskim (*zad.2. z Karty pracy*).
- Po ustalonym czasie wybrani uczniowie prezentują na forum wyniki swej pracy.

b) Specyfika radia/ praca indywidualna, burza mózgów (12 min.)

- Uczniowie zastanawiają się, jakie są funkcje radia, co je odróżnia od innych mediów, np. prasy, telewizji. Swe spostrzeżenia uczniowie zapisują (*zad.3. z Karty pracy*).
- Uczniowie wysłuchują fragmentów nagrań różnych audycji radiowych:
(a) informacyjnej <http://fm.tuba.pl/radio/TOK+FM> b) rozrywkowej/muzycznej np. <http://www.rmfm.fm/radio/#aplikacje>; c) słuchowiska np. <http://www.polskieradio.pl/13/3707/Audio/363089,-Opowiesc-Wigilijna-Karol-Dickens->
)Nauczyciel prosi, by uczniowie metodą asocjogramu określili specyfikę pracy w radiu (*zad.4. z Karty pracy*). Po wyznaczonym czasie chętni uczniowie prezentują na forum klasy uzupełnione asocjogramy.
- Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów i wspólnie z nimi redaguje wnioski na temat tego, co wyróżnia radio wśród innych mediów (szybki przekaz, poczucie bezpośredniości, bliskości, mniej absorbuje niż inne media), na czym polega specyfika pracy dziennikarza radiowego i jakie są cechy radiowego przekazu, funkcje radia (szybkie informacje, dostęp do kultury, kształtowanie wyobraźni słuchaczy np. reportaży, słuchowisk, kształtowanie gustów muzycznych itp.)

Temat: Warsztat radiowca

c) Gatunki radiowe/ praca zbiorowa i indywidualna (6 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie wymienili, jakiego rodzaju audycje można wysłuchać w radiu. Uczniowie w wypowiedziach na forum wskazują na audycje informacyjne, muzyczne, edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe i inne.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie w ramach utrwalenia wiadomości o gatunkach radiowych połączyli definicje z nazwami różnych gatunków (*zad. 5. z Karty pracy*). Uczniowie mogą korzystać z informacji dostępnych w sieci lub z odpowiedzi nauczyciela (odpowiedzi do zadania znajdują się w *Materiałach dla nauczyciela*).
- Po ustalonym czasie wybrani uczniowie odczytują wyniki swej pracy.

3. Faza podsumowująca/ film i burza mózgów (3: 32-film, ok. 3 min.-praca uczniów)

- Uczniowie biorą udział w zainicjowanej przez nauczyciela burzy mózgów na temat: *Jakimi cechami charakteru i umiejętnościami powinien odznaczać się prezenter radiowy?*
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zapoznali się z krótkim filmem na stronie <http://e-lekcje.org/mamtv/o-mediach-radiu-i-edukacji-medialnej.html> z wypowiedzią dziennikarki Radia TOK FM na temat tego, jakimi cechami powinien odznaczać się dziennikarz radiowy (cz.3. wypowiedzi pt. „*Jakie umiejętności, predyspozycje powinni mieć ludzie, którzy chcą pracować w radiu?*”)
- Uczniowie wśród wymienionych przez dziennikarkę cech, którymi powinni charakteryzować się dziennikarze radiowi wskazują najważniejszą wg nich i krótko uzasadniają swoje zdanie.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Wykonaj zad. 2 i 3/ str. 18-19 z podręcznika „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN (jako serwisant radiowy ułóż krótką informację do odczytania w serwisie informacyjnym w radiu oraz jako reporter ułóż 1-minutową relację z trzęsienia ziemi i nagraj ją).

Temat: Warsztat radiowca

KARTA PRACY

1. W formie mapy myśli zapiszcie wasze skojarzenia związane z tym , na co musi zwracać uwagę dziennikarz radiowy „pracujący” swym głosem

GŁOS W PRACY
DZIENNIKARZA
RADIOWEGO

2. Podkreśl w podanych wyrazach sylabę, którą należy akcentować. Następnie uzupełnij zdania.

*odpowiedni, kolorowy, muzeum, zrobiliśmy, mówiliście, kupiłabym, powiemy
dwadzieścia, układanka, matematyka, protestować, internet, gimnastyka,
muzyka, czytaliby, westchnienie, prawnik, pojechalibyśmy, zrobilibyście, informatyka,
dziewięćset,*

- W języku polskim akcent wyrazowy w większości słów pada na sylabę.
- W formach lp. i 3. os. lm. trybu przypuszczającego oraz 1. i 2. os. lm. czasu przeszłego, a także w rzeczownikach obcego pochodzenia zakończonych na *-ika, -yka* i liczebnikach złożonych akcentujemy sylabę od końca.
- W formach 1. i 2. os. lm. trybu przypuszczającego akcent pada na.....sylabę od końca.

3. Na podstawie własnych doświadczeń zapisz, co odróżnia radio od innych mediów (np. prasy, telewizji)

.....
.....
.....

4. Po wysłuchaniu fragmentów różnych audycji radiowych zapisz w formie asocjogramu swe spostrzeżenia na temat specyfiki przekazów radiowych

SPECYFIKA RADIA

5. Połącz definicje z odpowiednią nazwą gatunku radiowego

Temat: Warsztat radiowca

Często towarzyszy komunikatowi. Przekonuje słuchaczy do jakiegoś stanowiska, wpływa na ocenę przedstawionych faktów.

Relacja autora z jakiegoś miejsca, wyrażona za pomocą nagranych, autentycznego dźwięku. Występują w nim autentyczne wypowiedzi osób.

Najważniejsza i najstarsza forma dziennikarska. Może być: polityczny, gospodarczy, sportowy, kulturalny. Podawany na antenie z dużą częstotliwością.

Wymiana zdań na jakiś temat; debata, rozmowa ścierających się ze sobą osób – stanowisk.

Rozmowa mająca jakiś cel – pyta dziennikarz, odpowiada respondent.

Omówienie i ocena jakiegoś wydarzenia np. kulturalnego (filmu, spektaklu).

Składa się z dialogów, efektów akustycznych, muzyki. Podstawowy gatunek dramaturgii radiowej.

Komunikat/informacja

Wywiad

Komentarz

Recenzja

Słuchowisko

Reportaż

Dyskusja

Temat: Warsztat radiowca

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Ankieta na temat radiowych preferencji uczniów

Wypełnij ankietę. Zapisz informacje o sobie w wyznaczonych miejscach lub zamaluj odpowiednie kratki. Możesz wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

1. W jakich okolicznościach najczęściej słuchasz radia?

☐ Podczas spotkań ze znajomymi.

☐ Przed pójściem do szkoły.

☐ W trakcie podróży.

☐ Przy odrabianiu pracy domowej.

☐ Podczas korzystania z internetu.

☐ Przed zaśnięciem.

☐ Na spacerze.

☐ Podczas czytania.

2. Wymień nazwy swoich ulubionych stacji radiowych. Czym kierujesz się przy ich wyborze?

.....

.....

.....

3. Jakie programy radiowe interesują Cię najbardziej?

☐ Muzyczne.

☐ Informacyjne.

☐ Edukacyjne.

☐ Podróznicze.

☐ Wywiady.

☐ Konkursy.

Temat: Warsztat radiowca

4. Podaj nazwę znanej Ci audycji radiowej. Napisz, kiedy jest nadawana.

.....

.....

5. Jakie cechy są niezbędne u osoby prowadzącej programy radiowe?

☐ Dobra dykcja.

☐ Poczucie humoru.

☐ Łatwość nawiązywania kontaktów.

☐ Optymizm.

☐ Powściągliwość.

☐ Szybki refleks.

☐ Pewność siebie.

☐ Cierpliwość.

6. Czy zawód prezentera radiowego – według Ciebie – jest ciekawy? Uzasadnij swoją odpowiedź.

☐ Tak

☐ Nie

Temat: Warsztat radiowca

2. Odpowiedzi do zad.5. z Kart pracy (gatunki radiowe)

